Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

25 päivänä huhtikuuta 2013 *

Hyljetuotteiden kauppa — Asetus (EY) N:o 1007/2009 — Soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt — Asetus (EU) N:o 737/2010 — Kyseisten tuotteiden markkinoille saattamisen kielto — Poikkeus inuiittiyhteisöjen hyväksi — Lainvastaisuusväite — Oikeudellinen perusta — Toissijaisuus — Oikeasuhteisuus — Harkintavallan väärinkäyttö

Asiassa T-526/10,

Inuit Tapiriit Kanatami, kotipaikka Ottawa (Kanada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, kotipaikka Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, kotipaikka Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesesie, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, kotipaikka Ulukhaktok (Kanada),

Karliin Aariak, kotipaikka Iqaluit (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, kotipaikka Quebec (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products, Inc., kotipaikka Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, kotipaikka Ottawa,

NuTan Furs, Inc., kotipaikka Catalina (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, kotipaikka Bergen (Norja),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), kotipaikka Nuuk, Grönlanti (Tanska),

Johannes Egede, kotipaikka Nuuk,

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), kotipaikka Nuuk,

William E. Scott & Son, kotipaikka Edinburgh (Yhdistynyt kuningaskunta),

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, kotipaikka Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, kotipaikka Istanbul (Turkki), ja

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, kotipaikka Fleur-de-Lys (Kanada),

edustajinaan asianajaja J. Bouckaert ja asianajaja H. Viaene,

kantajina,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään E. White, P. Oliver ja K. Mifsud-Bonnici,

vastaajana,

jota tukevat

Euroopan parlamentti, asiamiehinään aluksi I. Anagnostopoulou ja L. Visaggio, sittemmin M. Visaggio ja D. Gauci,

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Moore ja K. Michoel,

väliintulijoina,

jossa vaaditaan kumoamaan yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöönpanemiseksi 10.8.2010 annettu komission asetus (EU) N:o 737/2010 (EUVL L 216, s. 1),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit A. Dittrich (jaoston puheenjohtaja), I. Wiszniewska-Białecka ja M. Prek (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies J. Weychert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.10.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat, menettely ja asianosaisten vaatimukset

1 Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat 16.9.2009 hyljetuotteiden kaupasta asetuksen (EY) N:o 1007/2009 (EUVL L 286, s. 36; jäljempänä perusasetus), jonka tarkoituksena on sen 1 artiklan mukaan vahvistaa yhdenmukaiset säännöt hyljetuotteiden saattamisesta markkinoille.

2 Perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Hyljetuotteiden saattaminen markkinoille on sallittua ainoastaan silloin, kun hyljetuotteet ovat peräisin inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä. Näitä edellytyksiä sovelletaan tuontituotteiden osalta maahantuontihetkellä tai -paikassa.”

3 Perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleessa täsmennetään tässä yhteydessä, että hylkeitä toimeentulonsa varmistamiseksi metsästävien inuiittiyhteisöjen taloudellisille ja sosiaalisille perusoikeuksille ei saisi aiheutua haitallisia vaikutuksia. Mainitun perustelukappaleen mukaan nimittäin hylkeenpyynti on erottamaton osa inuiittiyhteiskunnan jäsenten kulttuuria ja identiteettiä ja on sellaisena tunnustettu alkuperäiskansojen oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden Kansakuntien julistuksessa. Sen vuoksi inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden saattaminen markkinoille on sallittava.

4 Perusasetuksen 3 artiklan 4 kohdasta ja 5 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että Euroopan komission on toteutettava toimenpiteitä erityisesti inuiittiyhteisöjen hyväksi toteutettavan hyljetuotteiden markkinoille saattamisen sallimisen panemiseksi täytäntöön.

5 Perusasetuksen 8 artiklan mukaan tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä; sen 3 artiklaa sovelletaan kuitenkin 20.8.2010 lähtien.

6 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11.1.2010 toimittamallaan kannekirjelmällä Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters’ and Trappers’ Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Efstathios Andreas Agathos, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), Johannes Egede ja Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) nostivat kanteen perusasetuksen kumoamiseksi. Unionin yleinen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta asiassa T-18/10, Inuit Tapiriit Kanatami ym. vastaan parlamentti ja neuvosto, 6.9.2011 antamallaan määräyksellä (Kok., s. II-5599), josta on tällä hetkellä valitus vireillä.

7 Komissio antoi 10.8.2010 asetuksen (EU) N:o 737/2010 yksityiskohtaisista säännöistä perusasetuksen täytäntöön panemiseksi (EUVL L 216, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus). Se tulee 12 artiklansa mukaan voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

8 Kantajat Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters’ and Trappers’ Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi ja Northeast Coast Sealers’ Co-Operative Society, Ltd, nostivat 9.11.2010 nyt käsiteltävän kanteen riidanalaisen asetuksen kumoamiseksi.

9 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11. ja 23.2.2011 toimittamillaan erillisillä asiakirjoilla parlamentti ja neuvosto pyysivät saada osallistua nyt käsiteltävään asiaan väliintulijoina tukeakseen komission vaatimuksia. Kantajat ja komissio eivät esittäneet pyynnöistä huomautuksia.

10 Unionin yleisen tuomioistuimen seitsemännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 13.4.2011 antamallaan määräyksellä parlamentin ja neuvoston väliintulijoiksi.

11 Parlamentti ja neuvosto toimittivat väliintulokirjelmänsä 7.7.2011.

12 Kantajat toimittivat oikeudenkäyntikuluja koskeneiden vaatimustensa muutoksia sisältäneen kirjeen 9.8.2011. Kirje liitettiin asiakirja-aineistoon unionin yleisen tuomioistuimen seitsemännen jaoston puheenjohtajan 29.8.2011 tekemällä päätöksellä. Komissio toimitti 8.9.2011 ja neuvosto ja parlamentti toimittivat 12.9.2011 huomautuksensa kantajien vaatimusten muutoksista.

13 Kantajat esittivät 13.9.2011 huomautuksensa parlamentin ja neuvoston väliintulokirjelmistä.

14 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi

— kumoaa riidanalaisen asetuksen

— toteaa SEUT 277 artiklan nojalla, ettei perusasetusta sovelleta

— velvoittaa parlamentin ja neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15 Komissio ja parlamentti vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti.

16 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti

— ei velvoita neuvostoa korvaamaan kantajien oikeudenkäyntikuluja kokonaan tai osittain.

17 Kantajat vaativat 9.8.2011 päivätyssä kirjeessä (ks. edellä 12 kohta) ja istunnossa, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa komission vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kantajien oikeudenkäyntikulut sekä velvoittaa parlamentin ja neuvoston vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Oikeudellinen arviointi

Tutkittavaksi ottaminen

18 Neuvosto on väittänyt väliintulokirjelmässä, että useimmat kantajat eivät täytä SEUT 263 artiklassa määrättyjä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska riidanalainen asetus ei koske niitä kaikkia suoraan.

19 Komissio on väittänyt vastauskirjelmässä ja istunnossa, että kanne näyttää täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytykset ainakin joidenkin kantajien osalta. Istunnossa se on kuitenkin täsmentänyt, ettei sen mielestä kaikkia kyseisten kantajien esittämiä argumentteja voida ottaa tutkittaviksi ja ettei niitä ole otettava huomioon.

20 On muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimet voivat kunkin asian olosuhteet huomioon ottaen arvioida, voidaanko kanne hylätä hyvän oikeudenhoidon perusteella aineellisesti lausumatta ensin sen tutkittavaksi ottamisesta (ks. vastaavasti asia C-23/00 P, neuvosto v. Boehringer, tuomio 26.2.2002, Kok., s. I-1873, 51 ja 52 kohta; asia C-233/02, Ranska v. komissio, tuomio 23.3.2004, Kok., s. I-2759, 26 kohta ja asia T-190/07, KEK Diavlos v. komissio, tuomio 18.3.2010, 32 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

21 Nyt käsiteltävän asian olosuhteissa ja prosessiekonomian vuoksi on heti tutkittava kantajien kumoamisvaatimukset lausumatta ensin koko kanteen tutkittavaksi ottamisesta tai kantajien joidenkin argumenttien ja lainvastaisuusväitteen tutkittavaksi ottamisesta, koska kanne on jäljempänä esitettävistä syistä joka tapauksessa perusteeton.

Asiakysymys

22 Kantajat esittävät kanteensa tueksi ensisijaisesti kanneperusteen, jonka mukaan perusasetus on lainvastainen. Perusasetusta ei ole sovellettava nyt käsiteltävässä asiassa, minkä takia riidanalaisella asetuksella ei ole oikeusperustaa ja se on kumottava. Toisessa toissijaisesti esittämässään kanneperusteessa kantajat vaativat riidanalaisen asetuksen kumoamista harkintavallan väärinkäytön perusteella.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan riidanalaisella asetuksella ei ole oikeusperustaa

23 Tämän kanneperusteen yhteydessä kantajat esittävät perusasetuksesta lainvastaisuusväitteen. Kanneperuste jakautuu kolmeen osaan.

24 Aluksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 277 artiklassa ilmaistaan yleinen periaate, jonka mukaan asianosaisella on saadakseen kumotuksi toimen, josta se voi nostaa kanteen, oikeus riitauttaa riidanalaisen toimen oikeusperustana olevan toimielinten aiemman toimen pätevyys liitännäisesti, jollei asianosaisella ollut oikeutta nostaa SEUT 263 artiklan nojalla suoraa kannetta tällaisesta toimesta, jonka seuraukset kohdistuvat täten asianosaiseen mutta jota tämä ei ole voinut vaatia kumottavaksi (ks. vastaavasti asia 92/78, Simmenthal v. komissio, tuomio 6.3.1979, Kok., s. 777, 39 kohta ja asia 262/80, Andersen ym. v. parlamentti, tuomio 19.1.1984, Kok., s. 195, 6 kohta).

– Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, jonka mukaan perusasetukselle on valittu virheellinen oikeusperusta

25 Perusasetus on annettu EY 95 artiklan nojalla. Asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt hyljetuotteiden saattamisesta markkinoille.

26 Kantajien ensimmäisen väitteen mukaan parlamentti ja neuvosto ovat tehneet oikeudellisen virheen valitessaan perusasetuksen antamisen oikeusperustaksi EY 95 artiklan. Kantajien mukaan hyljetuotteiden kaupasta annettavaa parlamentin ja neuvoston asetusta koskevan komission ehdotuksen (KOM (2008) 469 lopullinen, 23.7.2008; jäljempänä perusasetusta koskeva ehdotus) perusteluista ja perusasetuksen johdanto-osan perustelukappaleista ilmenee, että perusasetuksen pääasiallisena tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin suojelu eikä sisämarkkinoiden toiminta.

27 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimivaltajärjestelmässä toimen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena. Tällaisiin seikkoihin kuuluvat erityisesti toimen tarkoitus ja sisältö (ks. asia C-479/04, Laserdisken, tuomio 12.9.2006, Kok., s. I-8089, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan myös, että EY 95 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on tosiasiallisesti oltava tarkoituksena parantaa sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia edellytyksiä. Vaikka pelkästään sen toteaminen, että kansallisten säännöstöjen välillä on eroja ja että on olemassa perusvapauksien rajoitusten tai kilpailun vääristymien abstrakti vaara, ei riitä perustelemaan EY 95 artiklan valintaa oikeusperustaksi, unionin lainsäätäjä voi käyttää sitä erityisesti silloin, kun kansallisten säännöstöjen välillä on eroja ja nämä erot ovat omiaan rajoittamaan perusvapauksia ja näin ollen vaikuttamaan suoraan sisämarkkinoiden toimintaan (ks. asia C-58/08, Vodafone ym., tuomio 8.6.2010, Kok., s. I-4999, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Kyseisen määräyksen käyttö on mahdollista myös silloin, kun pyritään ehkäisemään sellaisten kaupan esteiden syntymistä, jotka aiheutuvat kansallisten lainsäädäntöjen eriytymisestä. Tällaisten esteiden syntymisen on kuitenkin oltava todennäköistä, ja kyseessä olevan toimenpiteen tarkoituksena on oltava niiden ehkäiseminen (ks. edellä 28 kohdassa mainittu asia Vodafone ym., tuomion 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 On kuitenkin muistutettava, että EY 95 artiklan käyttö ei ole perusteltua silloin, kun annettava toimi vaikuttaa vain liitännäisesti sisämarkkinoiden toimintaedellytysten yhdenmukaistamiseen (ks. asia C-209/97, komissio v. neuvosto, tuomio 18.11.1999, Kok., s. I-8067, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Edellä esitetystä seuraa, että silloin, kun on olemassa kaupan esteitä tai on todennäköistä, että tällaisia esteitä syntyy, sen takia, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai toteuttavat saman tuotteen tai tuoteryhmän osalta toisistaan eriäviä toimenpiteitä, jotka ovat omiaan varmistamaan erilaisen suojelun tason ja estämään näin ollen asianomaisen tuotteen tai asianomaisten tuotteiden vapaan liikkuvuuden unionissa, EY 95 artiklassa valtuutetaan unionin lainsäätäjä toimimaan siten, että se toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet noudattaen yhtäältä kyseisen artiklan 3 kohtaa ja toisaalta oikeusperiaatteita, jotka mainitaan perustamissopimuksessa tai jotka on johdettu oikeuskäytännössä, muun muassa suhteellisuusperiaatetta (asia C-210/03, Swedish Match, tuomio 14.12.2004, Kok., s. I-11893, 33 kohta ja asia C-434/02, Arnold André, tuomio 14.12.2004, Kok., s. I-11825, 34 kohta).

32 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että perustamissopimuksen laatijat ovat halunneet EY 95 artiklassa käytetyllä ilmauksella ”toimenpiteet – – lähentämiseksi” antaa unionin lainsäätäjälle yhdenmukaistettavan alan yleisen kontekstin ja erityisten olosuhteiden mukaan harkintavaltaa sen suhteen, mikä on tarkoituksenmukaisin lähentämistekniikka halutun tavoitteen saavuttamiseksi, erityisesti niillä aloilla, joihin liittyy monitahoisia teknisiä erityispiirteitä (ks. edellä 28 kohdassa mainittu asia Vodafone ym., tuomion 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Olosuhteiden mukaan kyseiset asianmukaiset toimenpiteet voivat merkitä sitä, että kaikki jäsenvaltiot velvoitetaan sallimaan asianomaisen tuotteen tai asianomaisten tuotteiden kaupan pitäminen, että tällaiselle sallimisvelvollisuudelle asetetaan tiettyjä edellytyksiä tai jopa että yhden tuotteen tai tiettyjen tuotteiden kaupan pitäminen kielletään väliaikaisesti tai lopullisesti (ks. edellä 31 kohdassa mainittu asia Swedish Match, tuomion 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 On tutkittava kaikkien näiden seikkojen valossa, täyttyvätkö edellytykset, jotka koskevat EY 95 artiklan käyttöä perusasetuksen oikeusperustana.

35 Nyt käsiteltävässä asiassa perusasetuksesta ilmenee selvästi, ettei sen pääasiallisena tarkoituksena ole suojella eläinten hyvinvointia vaan nimenomaan parantaa sisämarkkinoiden toimintaa.

36 Ensinnäkin on huomattava tässä yhteydessä, että perusasetuksen antamishetkellä jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten välillä on ollut eroja kyseessä olevien tuotteiden osalta.

37 Niinpä perusasetusta koskevasta ehdotuksesta ilmenee, että kansalaisten ilmaisemaan huoleen ja painostukseen vastatakseen useat jäsenvaltiot ovat antaneet tai ovat antamassa tai tutkimassa lainsäädäntöä, jolla pyritään hyljetuotteiden valmistukseen liittyvän taloudellisen toiminnan rajoittamiseen tai kieltämiseen, ja että tämä tilanne johtaa todennäköisesti siihen, että jäsenvaltioissa tehdään uusia lainsäädäntöaloitteita. Komissio toteaa, että unionin alueella on rinnakkain erilaisia kaupan edellytyksiä, jotka vaihtelevat yhdestä (muutamasta) jäsenvaltiosta toisiin, ja että tämän seurauksena sisämarkkinat ovat pirstaloituneet, sillä kauppiaiden on mukautettava kaupallisia käytäntöjään kussakin jäsenvaltioissa voimassa oleviin säännöksiin.

38 Perusasetuksen johdanto-osan neljännessä ja viidennessä perustelukappaleessa muistutetaan samoin, että ”hylkeenpyynti on johtanut siihen, että eläinten hyvinvointikysymyksiin herkkätunteisesti suhtautuvat kansalaiset ja hallitukset ovat ilmaisseet vakavan huolestuneisuutensa” sen kärsimyksen vuoksi, jota hylkeiden tappaminen ja nylkeminen eläimille aiheuttavat, ja että ”vastatakseen siihen huoleen, jota kansalaiset ja kuluttajat tuntevat – – eläinten hyvinvointia koskevista näkökohdista sekä – – kärsimystä aiheuttavalla tavalla tapetuista ja nyljetyistä eläimistä saatujen tuotteiden mahdollisesta esiintymisestä markkinoilla, useat jäsenvaltiot ovat antaneet tai aikovat antaa lainsäädäntöä, jolla säännellään hyljetuotteiden kauppaa kieltämällä niiden tuonti ja valmistus, kun taas muissa jäsenvaltioissa kyseisten tuotteiden kauppaa ei ole rajoitettu”.

39 Perusasetuksen johdanto-osan kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen perustelukappaleen mukaan ”kansalliset säännökset, joilla säädellään hyljetuotteiden kauppaa, tuontia, valmistusta ja kaupan pitämistä, eroavat – – toisistaan [ja] tällaiset erot vaikuttavat kielteisesti sisämarkkinoiden toimintaan sellaisten tuotteiden osalta, jotka sisältävät tai saattavat sisältää hyljetuotteita, ja muodostavat esteitä kyseisten tuotteiden kaupalle – – Tällaisten erilaisten säännösten olemassaolo voi edelleen saada kuluttajat olemaan ostamatta tuotteita, joita ei ole valmistettu hylkeistä mutta joita ei välttämättä pysty helposti erottamaan hylkeistä valmistetuista samankaltaisista tavaroista, tai tuotteita, jotka saattavat sisältää hylkeistä saatuja osia tai ainesosia ilman, että tämän voisi selvästi havaita”. Perusasetuksen tarkoituksena on siis ”yhdenmukaist[aa] [unionin] alueella noudatetut säännöt, jotka koskevat hyljetuotteisiin liittyvää kaupallista toimintaa, ja est[ää] siten sisämarkkinoiden häiriöt kyseisten tuotteiden osalta, mukaan lukien hyljetuotteita vastaavat tai niille vaihtoehtoiset tuotteet”.

40 Näiden perustelukappaleiden tutkinnasta ilmenee, että vaikka eläinten hyvinvointiin liittyvien kansalaisten ja kuluttajien huolien vuoksi useat jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tai aikovat toteuttaa toimenpiteitä hyljetuotteiden kaupan sääntelemiseksi, unionin lainsäätäjän toimien tarkoituksena puolestaan on yhdenmukaistaa kyseessä olevat säännöt ja välttää siten kyseisten tuotteiden sisämarkkinoiden häiriöt.

41 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos ne edellytykset, jotka koskevat EY 95 artiklan käyttöä oikeudellisena perustana, täyttyvät, unionin lainsäätäjää ei voida estää käyttämästä kyseistä oikeudellista perustaa sen takia, että eläinten hyvinvoinnin suojelu on ratkaiseva tehtävien valintojen kannalta. Tällainen tilanne voi koskea analogisesti kansanterveyden suojelua (asia C-376/98, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 5.10.2000, Kok., s. I-8419, 88 kohta; asia C-491/01, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomio 10.12.2002, Kok., s. I-11453, 62 kohta ja yhdistetyt asiat C-154/04 ja C-155/04, Alliance for Natural Health ym., tuomio 12.7.2005, Kok., s. I-6451, 30 kohta) ja kuluttajansuojaa (edellä 28 kohdassa mainittu asia Vodafone ym., tuomion 36 kohta).

42 Lisäksi on huomattava, että eläinten hyvinvoinnin suojelu on yleisen edun mukainen oikeutettu tavoite, jonka tärkeys näkyy muun muassa siinä, että jäsenvaltiot ovat hyväksyneet EY:n perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan eläinten suojelusta ja hyvinvoinnista (EYVL 1997, C 340, s. 110; jäljempänä pöytäkirja). Lisäksi oikeuskäytännössä on mainittu useaan otteeseen intressi, joka unionilla on eläinten terveyden ja suojelun osalta (asia C-100/08, komissio v. Belgia, tuomio 10.9.2009, 91 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

43 Kuten perusasetuksen johdanto-osan yhdeksännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, juuri tässä yhteydessä ja tietoisena pöytäkirjan mukaisista velvollisuuksistaan ottaa eläinten hyvinvoinnin vaatimukset huomioon laatiessaan ja pannessaan täytäntöön sisämarkkinapolitiikkaansa unionin lainsäätäjä on katsonut, että sisämarkkinoiden nykyisen pirstaloituneisuuden poistamiseksi on tarpeen säätää yhdenmukaistetuista säännöistä ja ottaa samalla huomioon eläinten hyvinvointia koskevat näkökohdat.

44 Jotta nyt käsiteltävässä asiassa kaavailtu toimenpide olisi tehokas, sen on oltava asianmukainen niiden syiden kannalta, jotka ovat johtaneet nykyisiin tai suunniteltuihin säännöstöihin eri jäsenvaltioissa. Tässä yhteydessä perusasetuksen johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, että kuluttajien luottamuksen palauttamiseksi samalla, kun varmistetaan, että eläinten hyvinvointiin liittyvät huolenaiheet otetaan täysimääräisesti huomioon, ”hyljetuotteiden saattamista markkinoille ei pääsääntöisesti pitäisi sallia”. Lisäksi unionin lainsäätäjä on katsonut, että koska kansalaisten ja kuluttajien huoli ulottuu ”itse hylkeiden tappamiseen ja nylkemiseen, myös hyljetuotteiden kaupan pitämiseen johtavan kysynnän ja siten kaupallista hylkeenpyyntiä aiheuttavan taloudellisen kysynnän vähentämiseksi tarvitaan toimia”.

45 Kuten perusasetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleesta ilmenee, unionin lainsäätäjä nimittäin on katsonut, että tehokkain keino estää nykyiset ja ennakoidut häiriöt kyseisten tuotteiden sisämarkkinoiden toiminnassa on ollut rauhoittaa kuluttajien mieliä takaamalla heille, ettei pääsääntöisesti enää yhtäkään hyljetuotetta pidetä kaupan unionin markkinoilla, muun muassa siten, että näiden tuotteiden tuonti kolmansista maista kielletään.

46 Unionin lainsäätäjä on kuitenkin säätänyt kiellon poikkeuksesta inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittaman hylkeenpyynnin osalta. Perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleessa nimittäin täsmennetään, että ”hylkeitä toimeentulonsa varmistamiseksi metsästävien inuiittiyhteisöjen taloudellisille ja sosiaalisille perusoikeuksille ei saisi aiheutua haitallisia vaikutuksia”.

47 Lisäksi perusasetuksen johdanto-osan kolmannesta, seitsemännestä ja kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, että perusasetuksen tarkoituksena on myös poistaa esteet niiden tuotteiden vapaalta liikkuvuudelta, jotka eivät ole hyljetuotteita mutta jotka on juuri niiden luonteen vuoksi vaikea tai jopa mahdoton erottaa hylkeistä valmistetuista samankaltaisista tavaroista, tai niiden tuotteiden vapaalta liikkuvuudelta, jotka saattavat sisältää hylkeistä saatuja osia tai ainesosia ilman, että tämän voisi selvästi havaita (ks. edellä 39 kohta). Kun nimittäin kuluttajien mieliä rauhoitetaan sillä, ettei hyljetuotteita enää pidetä kaupan unionissa alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevia tuotteita lukuun ottamatta, ei enää ole tarpeen erottaa hyljetuotteita tuotteista, jotka eivät ole hyljetuotteita, ja kaikki kyseiset tuoteryhmät voivat liikkua vapaasti unionin alueella.

48 Tällaisessa asiayhteydessä unionin lainsäätäjän toiminta EY 95 artiklan nojalla on perusteltua.

49 Tällaista päätelmää eivät kumoa kantajien eri argumentit, joiden mukaan useat edellisissä kohdissa mainitut näkökohdat eivät pidä paikkaansa. Muun muassa kansallisten säännöstöjen välisten erojen olemassaolosta kantajat väittävät, että perusasetusta koskevan ehdotuksen mukaan vain kaksi jäsenvaltiota on jo antanut lainsäädäntöä hyljetuotteiden kaupan sääntelystä ja että kolmas jäsenvaltio valmistautuu tekemään niin. Lisäksi kantajien mielestä komission toteamus, jonka mukaan ”on mahdollista, että muissa jäsenvaltioissa ryhdytään toteuttamaan vastaavia aloitteita”, ei riitä osoittamaan, että kyseessä on sisämarkkinoiden toiminnan este.

50 Ensinnäkin viimeksi mainitusta perusasetusta koskevaan ehdotukseen perustuvasta toteamuksesta on riittävää korostaa, ettei sitä ole toistettu perusasetuksessa, jonka sanamuoto ilmentää tällä välin jo muuttunutta tilannetta. Niinpä perusasetuksen johdanto-osan viidennessä ja kuudennessa perustelukappaleessa mainitaan, että ”useat” jäsenvaltiot ovat antaneet tai aikovat antaa lainsäädäntöä,

jolla säännellään hyljetuotteiden kauppaa, kun taas muissa jäsenvaltioissa kyseisten tuotteiden kauppaa ei ole mitenkään rajoitettu. Tässä yhteydessä komissio on täsmentänyt, että perusasetuksen antamishetkellä hyljetuotteisiin kohdistuvat kiellot olivat voimassa kolmessa jäsenvaltiossa, eräs muu jäsenvaltio oli hyväksynyt kiellon, joka ei ollut vielä tullut voimaan, ja kaksi muuta jäsenvaltiota oli julkaissut ja toimittanut komissiolle tällaisia lainsäädäntöehdotuksia, ja kolme muutakin jäsenvaltiota oli ilmoittanut aikomuksestaan soveltaa kieltoja unionin antamien toimien puuttuessa.

51 Toiseksi riippumatta siitä, kuinka moni jäsenvaltio tarkalleen on jo antanut asiasta lainsäädäntöä tai ilmoittanut selvästi tällaisesta aikomuksestaan perusasetuksen antamishetkellä, on todettava, että tällaiset toisistaan poikkeavat toimenpiteet ovat olleet omiaan muodostamaan esteitä hyljetuotteiden vapaalle liikkuvuudelle. Tässä yhteydessä se, että vain pieni määrä jäsenvaltioita on jo antanut lainsäädäntöä tai aikoo tehdä niin jollakin konkreettisella alalla, ei voi olla ratkaiseva kriteeri siltä osin kuin kyse on mahdollisuudesta toteuttaa lähentämistoimenpide unionin tasolla (ks. vastaavasti edellä 31 kohdassa mainittu asia Swedish Match, tuomion 37 kohta ja edellä 31 kohdassa mainittu asia Arnold André, tuomion 38 kohta).

52 On siis todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa unionin lainsäätäjä on katsonut asianmukaisesti, että unionin tason toimien puuttuessa on ollut todennäköistä, että koska jäsenvaltiot ovat antaneet uusia sääntöjä, jotka ilmentävät kansalaisten ja kuluttajien kasvavia huolia hylkeiden hyvinvointiin liittyvistä näkökohdista, hyljetuotteita sisältävien tai mahdollisesti sisältävien tuotteiden kaupalle syntyy esteitä (ks. vastaavasti edellä 31 kohdassa mainittu asia Swedish Match, tuomion 39 kohta) tai niitä jopa on jo olemassa.

53 Kantajat toteavat myös, että edellä 31 kohdassa mainitussa asiassa Swedish Match annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuimen huomioon ottamana ratkaisevana seikkana oli se, että tupakkatuotteiden markkinat olivat markkinat, joilla jäsenvaltioiden välinen kauppa oli suhteellisen merkittävää. Kantajien mukaan näin ei kuitenkaan ole asia hyljetuotteiden kaupassa, erityisesti siltä osin kuin kyse on alalla jo lainsäädäntöä antaneiden jäsenvaltioiden välisestä kaupasta.

54 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeuskäytännössä on todettu, että EY 95 artiklan käyttäminen oikeusperustana ei edellytä sitä, että kaikilla siihen perustuvassa toimessa tarkoitetuilla tilanteilla olisi tosiasiallinen liittymä vapaaseen liikkuvuuteen jäsenvaltioiden välillä. Kuten oikeuskäytännössä on jo korostettu, oleellinen seikka perusteltaessa EY 95 artiklan käyttöä oikeusperustana on se, että tällä perustalla toteutetun toimen tosiasiallisena tavoitteena on sisämarkkinoiden toteuttamis- ja toimintaedellytysten parantaminen (ks. asia C-380/03, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 12.12.2006, Kok., s. I-11573, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

55 Kantajien argumentti ei missään tapauksessa voi menestyä. Niiden väitteestä, jonka mukaan hyljetuotteiden tuotanto unionissa on vähäistä, on huomattava, ettei tämän tuotannon suuruus voi olla merkityksellistä määritettäessä kyseisten tuotteiden kaupan suuruutta jäsenvaltioiden välillä, koska tällöin on otettava huomioon myös unioniin tuotujen tuotteiden kauppa.

56 Lisäksi on täsmennettävä, että perusasetuksen johdanto-osan seitsemännen ja kahdeksannen perustelukappaleen mukaan erilaisten kansallisten säännösten olemassaolo voi edelleen saada ”kuluttajat olemaan ostamatta tuotteita, joita ei ole valmistettu hylkeistä mutta joita ei välttämättä pysty helposti erottamaan hylkeistä valmistetuista samankaltaisista tavaroista, tai tuotteita, jotka saattavat sisältää hylkeistä saatuja osia tai ainesosia ilman, että tämän voisi selvästi havaita, kuten turkiksia, omega-3-kapseleita, öljyjä ja nahkatuotteita”. Kuten edellä 47 kohdassa on muistutettu, on nimittäin katsottava, että perusasetuksessa säädettyjen yhdenmukaistamistoimien tarkoituksena on estää sisämarkkinoiden häiriöt kyseisten tuotteiden osalta, mukaan lukien hyljetuotteita vastaavat tai niille vaihtoehtoiset tuotteet. Kuten hyljetuotteen määritelmästä, sellaisena kuin se sisältyy perusasetuksen 2 artiklaan ja perusasetuksen johdanto-osan kolmanteen perustelukappaleeseen, kuitenkin ilmenee, hyljetuotteet ja tuotteet, joita ei ole valmistettu hylkeistä mutta jotka ovat

samankaltaisia kuin hyljetuotteet tai sisältävät hylkeistä saatuja ainesosia, ovat hyvin monenlaisia ja niiden joukossa on tuotteita, joita kulutetaan erittäin paljon ja joiden kauppa jäsenvaltioiden välillä ei varmasti ole vähäistä.

57 Tässä asiayhteydessä kantajien väite, jonka mukaan huomioon on otettava vain alalla jo lainsäädäntöä antaneita jäsenvaltioita koskeva kauppa, ei myöskään voi menestyä. On nimittäin niin, että koska yhdenmukaistamistoimen kohteena olevat tuotteet on määritelty laajasti, on ilmiselvää, että niiden kauppa koskee kaikkia jäsenvaltioita.

58 On katsottava kaiken edellä esitetyn perusteella, että jo olemassa olleet ja todennäköisesti edelleen lisääntyvät erot hyljetuotteiden kaupan sääntelystä annettujen kansallisten säännösten välillä ovat olleet omiaan oikeuttamaan unionin lainsäätäjän toimet EY 95 artiklan nojalla.

59 Toiseksi tämän päätelmän perusteella on tutkittava, onko perusasetuksen artiklojen, erityisesti sen 1, 3 ja 4 artiklan, tarkoituksena todellakin parantaa sisämarkkinoiden toteuttamis- ja toimintaedellytyksiä.

60 Perusasetuksen 1 artiklan mukaan tässä asetuksessa ”vahvistetaan hyljetuotteiden markkinoille saattamista koskevat yhdenmukaistetut säännöt”. Lisäksi sen johdanto-osan 15 perustelukappaleesta ilmenee, että perusasetus ”ei – – vaikuta muihin hylkeenpyyntiä koskeviin yhteisön sääntöihin tai kansallisiin sääntöihin”.

61 Niinpä perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”hyljetuotteiden saattaminen markkinoille on sallittua ainoastaan silloin, kun hyljetuotteet ovat peräisin inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä [ja että] näitä edellytyksiä sovelletaan tuontituotteiden osalta maahantuontihetkellä tai -paikassa”.

62 Lisäksi sen varmistamiseksi, että perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa sallitut tuotteet sekä kaikki tuotteet, joita ei ole valmistettu hylkeistä mutta joita ei voitaisi helposti erottaa hylkeistä valmistetuista samankaltaisista tavaroista, tai tuotteet, jotka saattavat sisältää hylkeistä saatuja osia tai ainesosia ilman, että tämän voisi selvästi havaita, voisivat liikkua vapaasti unionin sisämarkkinoilla, lainsäätäjä on säätänyt perusasetuksen 4 artiklassa, että ”jäsenvaltiot eivät saa estää [perus]asetuksen mukaisten hyljetuotteiden markkinoille saattamista”. On katsottava, että tämä säännös tekee perusasetuksesta täysin tehokkaan sen sisämarkkinoiden toimintaedellytysten parantamistavoitteen kannalta. Kyseinen artikla nimittäin on esteenä sille, että jäsenvaltiot estävät kaikkien näiden tuoteryhmien liikkumisen unionissa muiden muassa säännöksillä, jotka ovat rajoittavampia kuin ne voisivat katsoa olevan tarpeen eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi tai kuluttajien mielen rauhoittamiseksi. Niinpä perusasetuksen 4 artikla ilmentää sen 1 artiklassa mainittua tarkoitusta.

63 Lopuksi on hylättävä kantajien argumentti, jonka mukaan eräiden hylkeiden kuuttien nahkojen ja niistä valmistettujen tuotteiden tuonnista jäsenvaltioihin 28.3.1983 annetulla neuvoston direktiivillä 83/129/ETY (EYVL L 91, s. 30) on perustelut, jotka voidaan vähintäänkin rinnastaa perusasetuksen perusteluihin, vaikka direktiivi on annettu ETY 235 artiklan, josta on tullut ensin EY 308 artikla ja sitten SEUT 352 artikla, nojalla. Oikeuskäytännön mukaan toimen oikeudellinen perusta on määritettävä sen oman tavoitteen ja sisällön perusteella eikä sen perusteella, mitä oikeudellista perustaa on käytetty toteutettaessa muita unionin toimia, joilla mahdollisesti on samankaltaisia piirteitä (ks. asia C-411/06, komissio v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 8.9.2009, Kok., s. I-7585, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Mainitulla ETY-sopimuksen nojalla annetulla direktiivillä näyttää joka tapauksessa olevan muut tavoitteet kuin perusasetuksella.

64 Edellä esitetystä seuraa, että perusasetuksen tarkoituksena on todellakin parantaa sisämarkkinoiden toimintaedellytyksiä, joten se on voitu antaa EY 95 artiklan nojalla.

65 Kantajien toisen, toissijaisesti esitetyn väitteen mukaan EY 95 artikla ei ole riittävä oikeusperusta perusasetuksen antamiselle, koska sen takia, että säädetty kielto vaikuttaa kantajien mukaan pääasiallisesti kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan, myös EY 133 artiklan käyttö olisi ollut tarpeen. Kantajat muistuttavat, että perusasetusta koskevassa ehdotuksessa on viitattu molempiin määräyksiin, ja toteavat, että ehdotuksen ja lopulta hyväksytyn tekstin väliset erot eivät oikeuta pelkän EY 95 artiklan käyttöä. Kyseessä olevien tuotteiden, jotka on pääasiallisesti valmistettu unionin ulkopuolella, markkinoille saattamista koskeva kielto merkitsee tosiasiassa tuontikieltoa.

66 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jos unionin toimea tarkasteltaessa ilmenee, että sillä on kaksi eri tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä toimen pääasialliseksi tai määrääväksi tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on käytettävä yhtä oikeudellista perustaa, toisin sanoen sitä, jota toimen pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää (edellä 41 kohdassa mainittu asia British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomion 94 kohta).

67 Jos poikkeustapauksessa sitä vastoin näytetään, että toimella on useampi samanaikainen tarkoitus tai tekijä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden toisarvoinen ja välillinen, tällaista toimea annettaessa on käytettävä vastaavia eri oikeudellisia perustoja (ks. edellä 63 kohdassa mainittu asia komissio v. parlamentti ja neuvosto, tuomion 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

68 On siis tutkittava, onko perusasetuksella myös yhteistä kauppapolitiikkaa koskeva tarkoitus ja onko siinä tähän politiikkaan kuuluvia tekijöitä, joita ei voida erottaa sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseen tarkoitetuista tekijöistä, ja ovatko kyseinen tarkoitus ja kyseiset tekijät niin merkittäviä, että perusasetuksella olisi pitänyt olla kaksi oikeusperustaa.

69 Tästä on huomattava ensinnäkin, että erotuksena perusasetusta koskevasta ehdotuksesta perusasetuksessa ei sinänsä kielletä hyljetuotteiden tuontia eikä myöskään niiden kauttakuljetusta tai vientiä. Perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa nimittäin kielletään ainoastaan niiden saattaminen markkinoille ja täsmennetään, että tuontituotteiden osalta kyseistä kieltoa on sovellettava maahantuontihetkellä tai -paikassa; näin on tehtävä tehokkuuden vuoksi, kuten perusasetuksen johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee. Perusasetuksen 2 artiklan 5 alakohdassa tuonti määritellään siten, että sillä tarkoitetaan ”tavaroiden saapumista yhteisön tullialueelle”.

70 Hyljetuotteiden tuonti on siis kiellettyä ainoastaan niissä tapauksissa, joissa nämä tuotteet on tarkoitettu saatettaviksi unionin markkinoille. Lisäksi on todettava komission tavoin, että kun perusasetuksessa kielletään hyljetuotteiden saattaminen markkinoille, sillä ei estetä hyljetuotteiden tuloa unioniin tai niiden varastointia, käsittelemistä tai valmistamista siellä, jos ne on tarkoitettu vientiin eikä niitä koskaan saateta vapaaseen vaihdantaan unionin markkinoilla. Lisäksi perusasetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään myös, että yhtäältä hyljetuotteiden tuonti on sallittua silloin, kun se on luonteeltaan satunnaista ja kun siinä on kyse ainoastaan henkilökohtaiseen käyttöön eikä kaupallisiin tarkoituksiin tarkoitetuista tavaroista, ja että toisaalta myös voittoa tavoittelematon hyljetuotteiden markkinoille saattaminen on sallittua, jos ne on saatu sellaisen pyynnin sivutuotteena, jota säännellään kansallisessa lainsäädännössä ja joka suoritetaan ainoastaan merellisten luonnonvarojen kestävän hallinnoinnin vuoksi. Lopuksi markkinoille saattamisen kielto koskee myös jäsenvaltioista peräisin olevia hyljetuotteita, vaikka onkin selvää, ettei näiden osuus ole kovin merkittävä.

71 Tästä on pääteltävä, että tuontikiellosta on tosiaankin säädetty, jotta hyljetuotteiden saattaminen markkinoille voidaan estää ja täten saavuttaa perusasetuksen ainoa tarkoitus, joka on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa. Tässä yhteydessä perusasetuksella on vain vähäisiä vaikutuksia ulkomaankauppaan.

72 On siis katsottava, että perusasetuksen ja erityisesti sen 3 artiklan 1 kohdan viimeisen virkkeen ainoana tarkoituksena on varmistaa sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseen tarkoitettujen toimenpiteiden tehokkuus eikä tällöin pyritä myös yhteisen kauppapolitiikan toteuttamista koskevaan tavoitteeseen.

Tämän päätelmän ja edellä 66 ja 67 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella on todettava, etteivät EY 95 ja EY 133 artikla ole voineet olla samanaikaisesti perusasetuksen oikeudellisena perustana.

73 Tässä yhteydessä on joka tapauksessa muistutettava, että edellä 41 kohdassa mainitussa asiassa British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco antamassaan tuomiossa (98 kohta) yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että kyseessä olleessa asiassa virheellinen viittaus EY 133 artiklaan riidanalaisen direktiivin toisena oikeudellisena perustana ei sinänsä merkinnyt sen pätemättömyyttä. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tällainen virhe unionin toimen viittauskappaleissa oli vain puhtaasti muodollinen virhe, paitsi jos se oli johtanut virheelliseen menettelyyn tämän toimen antamisessa (ks. edellä 31 kohdassa mainittu asia Swedish Match, tuomion 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Samaa lähestymistapaa on sovellettava analogisesti nyt käsiteltävässä asiassa. Erityisesti on huomattava, että EY 95 ja EY 133 artikla edellyttävät samoja äänestysmenettelyjä neuvostossa.

75 Niinpä EY 95 artiklan 1 kohdan mukaan sen nojalla toteutettavat toimenpiteet annetaan EY 251 artiklassa tarkoitettua yhteispäätösmenettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomitean kuulemisen jälkeen. Muistutettakoon, että EY 251 artiklassa tarkoitetussa yhteispäätösmenettelyssä neuvosto tekee lähtökohtaisesti ratkaisunsa määräenemmistöllä, paitsi jos se aikoo hyväksyä yhteisen kantansa tarkistukset, jotka parlamentti on tehnyt ja joista komissio on antanut kielteisen lausunnon; tällöin sen on tehtävä ratkaisunsa yksimielisesti. EY 133 artiklan 4 kohdassa puolestaan määrätään, että käyttäessään sille tällä määräyksellä annettua toimivaltaansa neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

76 Niinpä kahden oikeusperustan eli EY 95 ja EY 133 artiklan käyttö ei olisi mitenkään vaikuttanut neuvostossa sovellettaviin äänestyssääntöihin. Pelkän EY 95 artiklan käyttö ei myöskään ole loukannut parlamentin oikeuksia, koska tässä artiklassa viitataan nimenomaisesti EY 251 artiklassa tarkoitettuun yhteispäätösmenettelyyn (ks. analogisesti asia C-300/89, komissio v. neuvosto, ns. titaanidioksiditapaus, tuomio 11.6.1991, Kok., s. I-2867, Kok. Ep. XI, s. I-211, 17–21 kohta).

77 On siis katsottava, että vaikka perusasetus kuuluisikin myös EY 133 artiklan soveltamisalaan, pelkän EY 95 artiklan käyttö oikeusperustana ei olisi voinut johtaa virheelliseen menettelyyn perusasetuksen antamisessa, joten viimeksi mainittua ei voida kumota tällä perusteella (ks. analogisesti edellä 31 kohdassa mainittu asia Swedish Match, tuomion 43–45 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomion 106–111 kohta).

78 Niinpä ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

– Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, jonka mukaan toissijaisuus-ja suhteellisuusperiaatteita on loukattu

79 Kantajat väittävät ensinnäkin, että perusasetuksen pääasiallisena tai jopa ainoana tarkoituksena on suojella eläinten hyvinvointia eikä tällainen tarkoitus kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Kantajien mukaan toimielimet eivät kuitenkaan osoita, missä mielessä unionin tasolla annettava hylkeiden hyvinvoinnin suojeluun tarkoitettu lainsäädäntö on asianmukaisin ja tarpeen.

80 On palautettava mieleen, että perusasetuksen antamisen aikaan toissijaisuusperiaate ilmaistiin EY 5 artiklan toisessa kohdassa, jonka mukaan unioni toimii aloilla, jotka eivät kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan, vain siinä tapauksessa ja siinä laajuudessa kuin jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, jotka suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten takia voidaan tämän vuoksi toteuttaa paremmin unionin tasolla. Tämä periaate

konkretisoitiin EY:n perustamissopimuksen liitteenä olevassa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyssä pöytäkirjassa (EYVL 1997, C 340, s. 173), jonka 5 kohdassa vahvistettiin myös suuntaviivat sen arvioimiseksi, täyttyvätkö kyseiset edellytykset.

81 Lainsäädäntötoimista täsmennetään mainitun pöytäkirjan 6 ja 7 kohdassa, että yhteisö antaa säädöksiä vain siltä osin kuin se on tarpeen ja että yhteisön toimenpiteitä toteutettaessa jätetään kansalliselle päätöksenteolle mahdollisimman paljon liikkumavaraa, jonka on kuitenkin oltava yhteensopiva toimenpiteen tavoitteen turvaamisen ja perustamissopimuksen vaatimusten noudattamisen kanssa.

82 Pöytäkirjan 3 kohdassa täsmennetään lisäksi, ettei toissijaisuusperiaate aseta kyseenalaiseksi yhteisölle perustamissopimuksen nojalla kuuluvaa toimivaltaa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin sitä tulkitsee.

83 Tässä yhteydessä on ensinnäkin hylättävä kantajien argumentaatio, joka perustuu virheelliseen toteamukseen, jonka mukaan perusasetuksen tarkoituksena on suojella eläinten hyvinvointia. Kuten edellä 64 kohdassa on todettu, perusasetuksen tarkoituksena nimittäin on parantaa sisämarkkinoiden toimintaedellytyksiä ottamalla samalla huomioon eläinten hyvinvoinnin suojelu.

84 EY 95 artiklasta yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, kun unionin lainsäätäjä käyttää mainittua oikeusperustaa, koska sille ei tässä määräyksessä anneta yksinomaista toimivaltaa sisämarkkinoiden taloudellisesta toiminnasta säätämiseksi vaan ainoastaan toimivalta parantaa sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan edellytyksiä poistamalla tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistuvia esteitä tai kilpailun vääristymiä (edellä 41 kohdassa mainittu asia British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, tuomion 179 kohta).

85 On kuitenkin todettava, ettei perusasetuksen tarkoitusta voida toteuttaa tyydyttävästi vain jäsenvaltioissa toteutettavalla toiminnalla vaan se edellyttää toimintaa unionin tasolla, kuten kansallisten lainsäädäntöjen epäyhtenäinen kehitys osoittaa nyt käsiteltävässä asiassa (ks. edellä 38 ja 39 kohta). Tästä seuraa, että suunnitellun toiminnan tavoite voidaan toteuttaa paremmin unionin tasolla.

86 Kantajat eivät esitä mitään muuta seikkaa argumentaationsa tueksi, joten se on hylättävä.

87 Toiseksi suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevasta väitteestä on muistutettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että suhteellisuusperiaatteen mukaan unionin toimielinten säädöksillä, päätöksillä ja muilla toimilla ei saa ylittää niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista niillä lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvaa, eli silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. asia C-15/10, Etimine, tuomio 21.7.2011, 124 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, Kok., s. I-6681).

88 Unionin tuomioistuin on katsonut näiden edellytysten noudattamista koskevasta tuomioistuinvalvonnasta, että unionin lainsäätäjälle on jätettävä sille myönnetyn toimivallan käyttämisessä laaja harkintavalta aloilla, joilla sen toiminnalta edellytetään sekä poliittisten että taloudellisten tai sosiaalisten valintojen tekemistä ja joilla sen on suoritettava monitahoisia arviointeja. Tarkoituksena ei siis ole selvittää, oliko tällaiseen alaan kuuluva toimenpide ainoa tai paras mahdollinen, koska kyseinen toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen soveltumaton toimivaltaisten toimielinten tavoittelemien päämäärien saavuttamiseen (ks. edellä 28 kohdassa mainittu asia Vodafone ym., tuomion 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 On kuitenkin niin, että vaikka unionin lainsäätäjällä onkin tällainen harkintavalta, sen on perustettava valintansa objektiivisiin kriteereihin. Lisäksi sen on mahdollisiin eri toimenpiteisiin liittyvien vaatimusten arvioinnissa tutkittava, ovatko valitulla toimenpiteellä tavoiteltavat päämäärät omiaan oikeuttamaan tiettyjen toimijoiden osalta jopa huomattavatkin epäedulliset taloudelliset seuraukset (ks. edellä 28 kohdassa mainittu asia Vodafone ym., tuomion 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

90 Nyt käsiteltävässä asiassa perusasetuksen johdanto-osan 10–14 perustelukappaleesta ilmenee, että perusasetuksen päämääränä on parantaa kyseessä olevien tuotteiden sisämarkkinoiden toimintaa samalla, kun eläinten hyvinvoinnin suojelu sekä inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen erityistilanne otetaan huomioon. Lisäksi perusasetusta koskevan ehdotuksen ja itse perusasetuksen välinen vertailu osoittaa, että lainsäätäjä on konkreettisesti analysoinut kyseistä toimenpidettä edellyttäneen tilanteen unionissa ja on huomattavasti rajoittanut sen soveltamisalaa komission ehdotukseen verrattuna. Erityisesti on niin, että perusasetuksessa säädetään vain kyseessä olevien tuotteiden markkinoille saattamisen kiellosta ja päätetään vahvistaa hyvin yleinen kieltoa koskeva sääntö, johon on liitetty pääasiallisesti yksi ainoa vapautus, ja samalla perusasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa delegoidaan komission tehtäväksi antaa sen täytäntöönpanotoimet. Tästä on pääteltävä, että suunnitellut toimenpiteet on tiukasti rajattu koskemaan sitä, mitä lainsäätäjä on pitänyt tarpeellisena kyseisten tuotteiden vapaan liikkuvuuden esteiden poistamiseksi.

91 Ensinnäkään kantajat eivät kykene argumenteillaan osoittamaan, että perusasetus on ilmeisen soveltumaton tavoitellun päämäärän saavuttamiseen.

92 Yhtäältä kantajat eivät esitä lisäargumentteja tukeakseen väitettään, jonka mukaan perusasetuksessa säädetty hyljetuotteita koskeva kieltotoimenpide ei voisi osaltaan edistää sisämarkkinoiden toteuttamista. Toisaalta – kuten toissijaisuusperiaatteen loukkaamista koskevan väitteen tarkastelussa (ks. edellä 83 kohta) – on hylättävä kantajien argumentaatio, joka perustuu virheelliseen toteamukseen, jonka mukaan perusasetuksen tarkoituksena on suojella eläinten hyvinvointia.

93 Toiseksi on hylättävä myös kantajien argumentti, jonka mukaan perusasetuksessa ylitetään se, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Perusasetuksen oikeasuhteisuutta nimittäin ei voida tutkia muihin tavoitteisiin kuin itse perusasetuksen tavoitteeseen nähden.

94 Kantajien argumentti, jonka mukaan merkintöjä koskeva toimenpide olisi vähemmän rajoittava ja tehokkaampi perusasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, ei myöskään voi menestyä.

95 Perusasetuksesta ilmenee, että lainsäätäjä on tutkinut sellaisen toimenpiteen toteuttamista, jonka mukaan markkinoille voitaisiin saattaa vain eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten mukaiset hyljetuotteet, ja erityisesti merkintöjä koskevaa toimenpidettä mutta on sitten hylännyt ne. Tässä yhteydessä perusasetuksen johdanto-osan 11 ja 12 perustelukappaleessa todetaan, että ”vaikka hylkeitä saattaa olla mahdollista tappaa ja nylkeä siten, että vältetään tuottamasta tarpeetonta kipua, tuskaa, pelkoa ja muuta kärsimystä, sen kattavaa tarkistamista ja valvontaa, noudattavatko hylkeenpyytäjät eläinten hyvinvointia koskevia vaatimuksia, ei hylkeenpyynnin olosuhteet huomioon ottaen ole mahdollista toteuttaa käytännössä tai niiden tehokas toteuttaminen on ainakin erittäin vaikeaa, kuten Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen totesi 6 päivänä joulukuuta 2007” ja että ”on – – selvää, ettei muuntapaisilla yhdenmukaistetuilla säännöillä, kuten merkintävaatimuksilla, saavutettaisi samaa tulosta. Lisäksi jos valmistajilta, jakelijoilta tai jälleenmyyjiltä edellytettäisiin kokonaan tai osittain hylkeistä peräisin olevien tuotteiden merkitsemistä, se aiheuttaisi huomattavan rasitteen kyseisille talouden toimijoille sekä suhteettoman suuria kustannuksia silloin, kun hyljetuotteet muodostavat vain vähäisen osan kyseessä olevasta tuotteesta. Tähän asetukseen sisältyvät toimenpiteet ovat päinvastoin helpommin noudatettavia, ja samalla otetaan huomioon myös kuluttajien huolenaiheet”.

96 Tästä on pääteltävä, että analysoituaan kysymyksen mainittujen toimenpiteiden vaikutuksesta käytännössä lainsäätäjä on katsonut, ettei niiden avulla ole mahdollista saavuttaa tavoitetta ja että hyljetuotteiden markkinoille saattamisen pääsääntöisellä kieltämisellä voidaan parhaiten varmistaa

tavaroiden vapaa liikkuvuus. Mikään kantajien argumenteista ei voi osoittaa näiden näkökohtien olevan virheellisiä. Tässä yhteydessä on huomattava, että siinä, ettei kantajien mukaan yhtäkään elintä ole vielä tunnustettu riidanalaisen asetuksen 6 artiklan nojalla, ja että tällä hetkellä on voimassa kattava markkinoille saattamisen kielto, ei ole kyse perusasetuksen vaan riidanalaisen asetuksen pätevyydestä.

97 Kolmanneksi kantajat väittävät perusasetuksen suppeasti tarkoitetusta oikeasuhteisuudesta, että perusasetuksella on suhteettomia vaikutuksia inuiittiyhteisöihin siinä mielessä, että se vaikuttaa huomattavasti näiden yhteisöjen hengissä pysymiseen. Kantajien mukaan näitä yhteisöjä koskeva vapautus on jäänyt kuolleeksi kirjaimeksi erityisesti siksi, että inuiitit itse eivät harjoita hyljetuotteiden kauppaa.

98 Tällaisen väitteen tueksi kantajat tyytyvät viittaamaan kannekirjelmän tiettyihin kohtiin. On kuitenkin huomattava, että kyseisissä kohdissa kuvaillaan vain inuiittiyhteisöjen elintapaa, niiden harjoittamaa hylkeenpyyntiä ja näiden väestöjen elämään ja hengissä pysymiseen liittyviä vaikeuksia. Ainostaan kannekirjelmän 34 kohdassa käsitellään kyseessä olevan toimenpiteen vaikutuksia heidän tilanteeseensa väittämällä, että riidanalaisen asetuksen, luettuna yhdessä perusasetuksen kanssa ja siitä jo annetun suppean tulkinnan valossa, takia suurin osa hyljetuotteiden viennistä unioniin on vaarassa loppua, joten inuiittien hyljetuotteiden viennille unioniin kohdistuu vakavia seurauksia. Kantajien päätelmänä on, että riidanalaisen asetuksen seurauksena merkittävät markkinat ja niihin liittyvät infrastruktuurit todennäköisesti häviävät. Istunnossa kantajat lisäsivät, ettei inuiiteilla ole muuta vaihtoehtoa kuin tukeutua liikeyrityksiin ja niiden infrastruktuureihin ja sietää vaikeuksia, jotka liittyvät unionin markkinoilla sallittuja hyljetuotteita koskevia todistuksia myöntävien tunnustettujen elinten riidanalaiseen järjestelmään. Tällaiset ja lisäksi hyvin yleiset ja näyttöä vailla olevat näkökohdat eivät kuitenkaan osoita, että inuiittiyhteisöille olisi aiheutunut perusasetuksen tavoitteeseen nähden suhteetonta vahinkoa.

99 Kolmanneksi on muistutettava valitun sääntelytavan eli asetuksen kritisoimisesta, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan 6 kohdan mukaan ”direktiivejä suositaan asetusten sijasta – – edellyttäen, että tilanne muutoin on samanlainen”.

100 Tätä määräystä on luettava asiayhteydessään, erityisesti suhteessa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan kyseisen kohdan ensimmäiseen virkkeeseen, jonka mukaan unionin toimintaa varten on valittava mahdollisimman yksinkertainen muoto, toiminnan on johdettava toimenpiteen tavoitteen tyydyttävään toteutumiseen ja sitä on voitava toteuttaa tehokkaasti. Niinpä on huomattava, että kun kyseisen määräyksen mukaan direktiivejä on suosittava ”edellyttäen, että tilanne muutoin on samanlainen”, siinä on jätetty lainsäätäjälle harkintavaltaa annettavan välineen valinnassa.

101 Perusasetusta koskevan ehdotuksen sivulla 16 komissio on katsonut, etteivät muut sääntelytavat kuin asetus olisi olleet riittäviä, sillä erityisesti direktiivi edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, jolloin erilaisten soveltamistapojen riski kasvaa, ja vastaavasti oli myös taattava, että mahdollisia poikkeuksia muutoin sovellettaviin kauppakieltoihin myönnetään yhdenmukaisesti.

102 Kun otetaan huomioon perusasetuksessa säädetty toimenpide, jossa on pääasiallisesti kyseessä kielto, johon on liitetty vapautus ja kaksi poikkeusta, ja joka edellyttää täytäntöönpanotoimia unionin tasolla, on katsottava, että unionin lainsäätäjä on noudattanut mainittuja vaatimuksia ja ettei ole osoitettu, että direktiivi olisi ollut asianmukaisempi. Lisäksi on niin, että kun perusasetuksessa säädetään yleisesti sovellettavasta säännöstä, joka tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun perusasetus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, ja kun sen 8 artiklan mukaan sen 3 artiklaa, joka koskee toimenpiteen asiasisältöä, sovelletaan 20.8.2010 lähtien, sillä on varmistettu lähtökohtaisen kiellon nopea voimaantulo samalla, kun komissiolle on jätetty riittävä aika täytäntöönpanotoimien antamiseen.

103 Niinpä ensimmäisen kanneperusteen toinenkin osa on hylättävä.

– Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, jonka mukaan perusoikeuksia on loukattu

104 Kantajien mukaan perusasetuksella rikotaan Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklaa sekä mainitun sopimuksen 8 artiklaa, luettuna tämän sopimuksen 9 ja 10 artiklan valossa ja sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, sekä kantajien perusoikeutta tulla kuulluksi. Näitä oikeuksia on tulkittava myös alkuperäiskansojen suojelua koskevien kansainvälisen oikeuden määräysten valossa, sellaisena kuin tämä suoja ilmenee erityisesti alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan 13.9.2007 hyväksytyn Yhdistyneiden Kansakuntien julistuksen 19 artiklasta.

105 Aluksi on huomattava, että kantajien mainitsemilla Euroopan ihmisoikeussopimuksen artikloilla annettu suoja pannaan unionin oikeudessa täytäntöön Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2010, C 83, s. 389) 17, 7, 10 ja 11 artiklalla. Täten on tukeuduttava ainoastaan näihin viimeksi mainittuihin määräyksiin (ks. vastaavasti asia C-386/10 P, Chalkor v. komissio, tuomio 8.12.2011, 51 kohta, Kok., s. I-13085).

106 Ensinnäkin kantajat väittävät, ettei perusasetuksessa oteta huomioon kantajien omaisuudensuojaa siinä mielessä, että perusasetus vaikuttaa kantajien oikeuteen hyödyntää kaupallisesti unionissa hyljetuotteita, jotka ovat kantajille merkittävä tulonlähde, joten perusasetus vaikuttaa inuiittiväestöjen terveyteen ja hyvinvointiin. Tällainen kantajien omistusoikeuden käytön rajoitus on perusteltu vain silloin, kun se on oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Kantajien mukaan yhdistetyissä asioissa C-402/05 P ja C-415/05 P, Kadi ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio, 3.9.2008 annetun tuomion (Kok., s. I-6351) päätelmät ovat sovellettavissa kantajiin, koska kyseinen kielto merkitsee kantajien omistusoikeuden käytön huomattavaa rajoitusta.

107 Ensinnäkin on huomattava, että nyt käsiteltävän asian tosiseikat ovat hyvin erilaiset kuin edellä 106 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Kadi ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio, jotka koskivat varojen jäädyttämistä koskevaa toimenpidettä, josta yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että vaikka siinä olikin kyse turvaamistoimesta, jolla ei ollut tarkoitus viedä kyseisiltä henkilöiltä heidän omaisuuttaan, se kiistatta sisälsi kyseisen asian kantajan omistusoikeuden käytön rajoituksen, jota oli lisäksi pidettävä huomattavana, kun huomioon otettiin jäädyttämistoimenpiteen yleinen soveltamisala ja ajankohta, josta lähtien sitä oli sovellettu kantajaan. Nyt käsiteltävässä asiassa kantajat väittävät pääasiallisesti omaisuudensuojaansa loukatun siltä osin kuin se koskee pyydettyjä hylkeitä.

108 On palautettava mieleen, ettei perusasetuksessa kielletä inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden saattamista markkinoille. Kantajat pitävät tätä säännöstä ”tyhjänä kuorena”. On kuitenkin niin, että vaikka edellä 106 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Kadi ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio annetun tuomion päätelmiä voitaisiinkin soveltaa nyt käsiteltävään asiaan, kantajat eivät esitä näyttöä, joka osoittaisi, että perusasetuksen tämän yhden ainoan säännöksen takia kantajien omaisuudensuojaa on loukattu. Kuten edellä 98 kohdassa on todettu, kantajien tässä yhteydessä mainitsemissa kannekirjelmän kohdissa esitetyt selitykset eivät voi olla esitetyn väitteen kannalta tehokkaita.

109 Lisäksi on niin, että koska kantajat ovat taustaltaan hyvin monenlaisia eivätkä enimmäkseen kuulu inuiittiyhteisöihin, kantajien olisi pitänyt osoittaa vaikutukset omaisuudensuojaansa eri ryhmien, joihin kantajat kuuluvat, kannalta. Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeuskäytännössä on täsmennetty, ettei omaisuudensuojasta seuraavia takeita voida ulottaa koskemaan pelkkien kaupankäyntiin liittyvien etujen tai mahdollisuuksien, joiden epävarmuus kuuluu taloudellisen toiminnan perusolemukseen, suojelemista (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-120/06 P ja C-121/06 P, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 9.9.2008, Kok., s. I-6513, 185 kohta). Kantajien tätä seikkaa koskevaa argumentaatiota ei siis voida hyväksyä.

110 Toiseksi kantajat toteavat väitteestään, jonka mukaan niiden oikeutta tulla kuulluksi on loukattu, että oikeuskäytännön mukaan sovellettavilla menettelyillä on, mikäli henkilön omaisuudensuojaa rajoitetaan huomattavasti, tarjottava asianomaiselle henkilölle asianmukainen tilaisuus esittää asiansa toimivaltaisille viranomaisille. Lisäksi omaisuudensuojaa on tulkittava alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien julistuksen 19 artiklan valossa.

111 Tällainen argumentaatio ei voi menestyä. Ensinnäkin oikeudesta tulla kuulluksi ennen kuin omaisuudensuojaa rajoitetaan on muistutettava, etteivät kantajat ole näyttäneet toteen minkäänlaista omaisuudensuojansa loukkausta (ks. edellä 106–109 kohta).

112 Seuraavaksi on palautettava mieleen, että unionin toimivaltaa on käytettävä kansainvälistä oikeutta noudattaen, minkä lisäksi oikeuskäytännössä on täsmennetty, että tämän toimivallan nojalla annettua toimea on tulkittava ja sen soveltamisala on rajattava asian kannalta merkityksellisten kansainvälisen oikeuden sääntöjen valossa (ks. edellä 106 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, tuomion 291 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajien mainitsemassa tekstissä on kuitenkin kyse julistuksesta eikä sillä siis ole kansainvälisen sopimuksen sitovuutta. Ei voida katsoa, että tällaisella julistuksella voitaisiin antaa inuiiteille unionin oikeudessa annettuihin oikeuksiin nähden itsenäisiä lisäoikeuksia.

113 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen tiettyyn artiklaan perustuvassa unionin toimen antamismenettelyssä unionin lainsäätäjää velvoittavat ainoastaan kyseisessä artiklassa määrätyt kuulemisvelvoitteet (asia C-104/97 P, Atlanta v. Euroopan yhteisö, tuomio 14.10.1999, Kok., s. I-6983, 38 kohta). Lainsäätäjällä ei kuitenkaan ollut EY 95 artiklan nojalla erityistä velvoitetta kuulla kantajia.

114 Joka tapauksessa komissio toteaa parlamentin ja neuvoston tukemana, että inuiittiyhteisöjä on kuultu runsaasti ja useaan otteeseen niin perusasetusta kuin sen täytäntöönpanotoimiakin laadittaessa. Kantajien mielestä jotkin mainituista kokouksista eivät olleet asian kannalta merkityksellisiä eivätkä hyödyllisiä. On kuitenkin riidatonta, että inuiitteja koskeva vapautus otettiin käyttöön 21.1.2009 pidetyn kokouksen jälkeen, ja inuiittiyhteisöt olivat kyseisessä kokouksessa edustettuina.

115 Lopuksi perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleesta ilmenee, että unionin lainsäätäjä on tosiaankin ottanut huomioon inuiittiyhteisöjen erityistilanteen, sellaisena kuin se esitetään alkuperäiskansojen oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden Kansakuntien julistuksessa, ja on katsonut tämän vuoksi, että näiden yhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevia tuotteita koskeva vapautus olisi sallittava.

116 Kolmanneksi kantajat väittävät, että perusasetuksen antaessaan lainsäätäjä ei ole saattanut oikeaan tasapainoon inuiittien intressejä ja intressejä, joihin pyritään kyseisellä asetuksella, joka vaikuttaa huomattavasti kantajien elinoloihin ja yleisemmin inuiittiyhteisöjen elinoloihin.

117 Tällainen argumentaatio on hylättävä. Kantajat nimittäin eivät esitä argumentteja eivätkä näyttöä, jotka osoittaisivat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa rikotun. Kuten edellä 98 ja 108 kohdassa on todettu, tällainen näyttö ei ilmene myöskään kantajien tässä yhteydessä mainitsemissa kannekirjelmän kohdissa esitetyistä selityksistä. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 ja 10 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 10 ja 11 artiklan osalta kantajat myöntävät, ettei niitä ole suoraan rikottu perusasetuksella.

118 Kaiken varalta on muistutettava, että perusasetuksen johdanto-osan 15 perustelukappaleesta ilmenee, ettei perusasetus vaikuta hylkeenpyyntiä koskeviin unionin sääntöihin tai kansallisiin sääntöihin, ja että sen 3 artiklan 1 kohdan mukaan perusasetuksessa sallitaan inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden saattaminen markkinoille.

119 Niinpä ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa ja siis koko kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin

120 Tässä toissijaisesti esittämässään kanneperusteessa kantajat väittävät komission käyttäneen toimivaltaansa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon se on sille annettu. Inuiitteja koskevan tosiasiallisen vapautuksen vahvistamisen asemesta komissio on nimittäin pyrkinyt siihen, ettei hyljetuotteita, myöskään inuiittien harjoittamasta hylkeenpyynnistä peräisin olevia tuotteita, saateta ollenkaan unionin markkinoille.

121 Kuten oikeuskäytännössä on toistuvasti todettu, toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (asia C-331/88, Fedesa ym., tuomio 13.11.1990, Kok., s. I-4023, 24 kohta ja asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, Kok., s. I-8763, 137 kohta).

122 Riidanalaisen asetuksen johdanto-osan asian kannalta merkityksellisissä perustelukappaleissa todetaan seuraavaa:

”(1) [Perusasetus] sallii saattaa markkinoille hyljetuotteita, jotka ovat peräisin inuiittien ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulon parantamiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä – –

(2) Sen vuoksi on tarpeen määrittää yksityiskohtaiset vaatimukset näiden hyljetuotteiden tuonnille unioniin ja markkinoille saattamiselle unionissa [perusasetuksen] yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

(3) Olisi sallittava saattaa markkinoille hyljetuotteita, jotka ovat peräisin inuiittien ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulon parantamiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä, edellyttäen että hylkeenpyynti kuuluu asianomaisten yhteisöjen kulttuuriperintöön ja että ainakin osa hyljetuotteista käytetään, kulutetaan tai käsitellään asianomaisissa yhteisöissä niiden perinteiden mukaisesti.

– –

(5) Näissä puitteissa olisi otettava käyttöön tehokas mekanismi sen varmistamiseksi, että näiden vaatimusten noudattaminen voidaan todentaa asianmukaisella tavalla. Mekanismin ei tulisi rajoittaa kauppaa enemmän kuin mikä on tarpeen.

– –

(12) Koska tässä asetuksessa säädetään yksityiskohtaiset säännöt [perusasetuksen], jota sovelletaan 20 päivästä elokuuta 2010, täytäntöönpanemiseksi, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti.”

123 Niinpä riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Inuiittiyhteisön tai muiden alkuperäisyhteisöjen pyytämistä hylkeistä saatuja hyljetuotteita saa saattaa markkinoille ainoastaan, jos voidaan osoittaa, että hylkeenpyynti, josta ne ovat peräisin, täyttää kaikki seuraavat ehdot:

a) hylkeet on pyytänyt inuiittiyhteisö tai muu alkuperäisyhteisö, joka harjoittaa perinteistä hylkeenpyyntiä yhteisössään asianomaisella maantieteellisellä alueella;

b) hyljetuotteista ainakin osa käytetään, kulutetaan tai käsitellään yhteisössä niiden perinteiden mukaisesti;

c) hylkeenpyyntiä harjoitetaan yhteisön toimeentulon parantamiseksi.

2. Markkinoille saattamisen hetkellä hyljetuotteen mukana on oltava 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu todistus.”

124 Riidanalaisen asetuksen 6 ja 7 artiklan mukaan todistukset, joissa vahvistetaan hyljetuotteiden täyttävän säädetyt vaatimukset, ovat ”tunnustettujen elinten” myöntämiä.

125 Lopuksi kyseisen asetuksen 12 artiklan mukaan tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

126 Kantajat vetoavat kahdenlaisiin argumentteihin. Ensinnäkään riidanalaista asetusta ei ole annettu kohtuullisessa ajassa ennen markkinoille saattamista koskevan kiellon soveltamisen alkamista. Komissio on viivytellyt inuiitteja koskevan vapautuksen täytäntöönpanon valmistelussa.

127 Toiseksi riidanalaisessa asetuksessa, sellaisena kuin komissio on sen antanut ja sitä tulkinnut, tehdään inuiitteja koskeva vapautus täysin tehottomaksi. Erityisesti on niin, että mainitun artiklan vastaisesti riidanalaisessa asetuksessa kielletään saattamasta unionin markkinoille hyljetuotteita, jotka ovat peräisin inuiittiyhteisöjen harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä mutta joita muut kuin inuiittiyhteisöt sitten käsittelevät tai myyvät.

128 On todettava, ettei yksikään näistä enimmäkseen näyttöä vailla olevista väitteistä ole omiaan osoittamaan, että komissio olisi nyt käsiteltävässä asiassa käyttänyt toimivaltaansa muihin tarkoituksiin kuin riidanalaisen asetuksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa mainittuun tarkoitukseen.

129 Ensinnäkin riidanalaisen asetuksen antamisajankohdasta on huomattava, että se annettiin 10.8.2010 ja julkaistiin 17.8.2010 ja että se tuli 12 artiklansa mukaisesti voimaan kolmantena päivänä julkaisemisensa jälkeen eli 20.8.2010, joka siis on perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdan soveltamisen alkamispäivä. Pelkästään tämän seikan perusteella ei kuitenkaan voida katsoa, että komissio olisi pyrkinyt estämään asetetun tavoitteen toteuttamisen. Komissiota ei myöskään voida arvostella siitä, että se on kuullut eri osapuolia, joita asia koskee, mukaan lukien järjestöjä, jotka puolustavat eläinten oikeuksia. Kantajien esittämissä näkökohdissa on kyse komission toteuttamaan kuulemismenettelyyn kohdistuvasta kritiikistä mutta niitä ei voida pitää näyttönä harkintavallan väärinkäytöstä. Päinvastoin se, että komissio on kuullut kyseisiä eri osapuolia ja myös inuiittiyhteisöjen edustajia, voisi ainoastaan merkitä sitä, että komissio on todellakin halunnut tutustua kaikkiin ratkaistavan problematiikan kannalta merkityksellisiin seikkoihin. Lisäksi komissio toteaa kantajien esittämättä vastaväitteitä, että useat kantajat olivat läsnä 18.11.2009 pidetyssä kokouksessa, jossa jaettiin suunniteltua säädöstä koskenut tiedote, jota sitten käsiteltiin ja joka laitettiin välittömästi internetiin. Lisäksi komissio julkaisi riidanalaista asetusta koskeneen ehdotuksen internetissä 2.6.2010.

130 Toiseksi argumentaatiosta, jonka mukaan komissio tulkitsee kieltoa liian laajasti ja sen poikkeuksia liian suppeasti, on huomattava, että tällaisella argumentaatiolla kantajat arvostelevat todellisuudessa riidanalaisessa asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden sisältöä ja vaikutuksia, jotka eivät kantajien mukaan ole riidanalaisen asetuksen tarkoituksen mukaisia, sellaisena kuin se on perusasetuksessa etukäteen määritelty. Kantajien mielestä riidanalaisen asetuksen sisältö, sellaisena kuin komissio on sitä tulkinnut, osoittaa, että komission todellinen tavoite poikkeaa siitä, mihin sille on annettu perusasetuksessa toimivalta. Tällaisten väitteidensä tueksi kantajat esittävät lausumia, jotka sisältävät komission ja kansallisten viranomaisten tulkintoja säädettyjen sääntöjen soveltamisesta käytännössä. Tällaisessa argumentaatiossa tai asiakirja-aineistossa ei kuitenkaan ole mitään, mikä osoittaisi, että tällaisten vaikutusten, joiden väitetään olevan kyseisten tuotteiden kaupan kannalta kielteisiä, toteutuminen on ollut komission tavoitteena riidanalaista asetusta annettaessa. Kantajien argumentaatio edellyttää pikemminkin sen tarkistamista, sopivatko mainitut lausumat yhteen perusasetuksen kanssa.

131 Niinpä toinen kanneperuste on hylättävä.

132 Kaiken edellä esitetyn perusteella kumoamisvaatimus ja siis koko kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

133 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission kulut tämän vaatimusten mukaisesti.

134 Neuvosto ja parlamentti vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi ja Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Julistettiin Luxemburgissa 25 päivänä huhtikuuta 2013.

Allekirjoitukset